

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: **«РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ»**

Виконавець:

студентка ФМЕ, гр. 43М

Павлюк Максим Віталійович _____
/ підпис /

Науковий керівник:

старший викладач кафедри МЕВ

Гусенко Ольга Сергіївна _____
/ підпис /

ОДЕСА – 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність кваліфікаційної роботи. У сучасних умовах глобалізації та зростаючої взаємозалежності держав, роль міжнародних та регіональних економічних організацій у формуванні світової економічної системи стає дедалі значущішою. Сьогодні Україна перебуває на етапі війни, що почалася у 2022 році та принесла значні руйнування та економічні виклики для країни. У цьому надзвичайно складному для держави періоді, роль міжнародних та регіональних економічних організацій стає стратегічно важливою у питаннях повоєнного відновлення та підтримки стабільності. Співпраця з такими організаціями, включаючи, але не обмежуючись, Європейським Союзом, Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, та іншими, відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової, економічної та соціальної підтримки Україні.

Це дослідження покликане забезпечити комплексний аналіз взаємодії України з міжнародними та регіональними економічними організаціями, зі спеціальним акцентом на вирішенні наслідків військових дій. Воно враховує зміни у міжнародних відносинах, що виникли в результаті війни, та аналізує, як взаємодія з цими організаціями може сприяти економічному відновленню та сталому розвитку України. Важливою складовою роботи є вивчення міжнародного досвіду та визначення найефективніших практик, які можуть бути адаптовані та застосовані в українських умовах. Таким чином, ця кваліфікаційна робота має на меті не лише теоретичний аналіз, але й розробку практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності міжнародної співпраці в процесі відновлення України після воєнних дій.

Таким чином, дослідження ефективності, механізмів взаємодії та потенціалу міжнародних та регіональних організацій у контексті відновлення економіки України набуває нагальної актуальності та практичного значення.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою дослідження є дослідження ролі міжнародних та регіональних економічних організацій у процесі повоєнного відновлення економіки України та визначення перспектив активізації їх участі у цьому процесі.

Для досягнення поставленої мети у роботі були визначені наступні **завдання**:

- визначити сутність та функції міжнародних та регіональних економічних організацій;
- узагальнити основні напрями функціонування міжнародних та регіональних економічних організацій:

- узагальнити міжнародний історичний досвід повоєнного відновлення економік країн світу;
- здійснити аналіз макроекономічних та фінансових показників України;
- проаналізувати взаємовідносини України з міжнародними фінансовими організаціями в контексті повоєнного відновлення економіки України;
- здійснити аналіз ролі регіональних економічних організацій у повоєнному відновленні економіки України;
- визначити перспективи підвищення ефективності використання ресурсів міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному відновленні української економіки;
- визначити концептуальні напрями участі міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному сталому розвитку економіки України.

Об'єктом дослідження є взаємодія України з міжнародними та регіональними економічними організаціями у контексті повоєнного відновлення економіки країни.

Предметом дослідження виступає сукупність рішень щодо активізації ролі міжнародних та регіональних економічних організацій у відновленні та розвитку економіки України.

Методи дослідження. При написанні роботи використано метод теоретичного узагальнення, системного аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, статистичного аналізу, методи економічного та фінансового моделювання, а також системний підхід. Робота здійснена з використанням офісного пакету MS Office - Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження. При підготовці кваліфікаційної роботи бакалавра використовувалися наукові напрацювання вітчизняних вчених, зокрема: Бочан І., Михасюк І., Воронкова А., Єрохіна Л., Рябенко Л., Кухарська Н., Харічков С., Красавина Л., а також й праці інших науковців, які зазначені у списку використаних джерел; аналітичних звітів міжнародних фінансових інститутів; офіційних статистичних даних України; офіційних статистичних даних зарубіжних держав; періодичних видань; матеріалів зарубіжних та вітчизняних конференцій; інформації мережі Інтернет; результатів власних досліджень автора.

Інформаційно-довідковою базою у процесі дослідження виступали законодавчі акти Верховної Ради України, статистичні портали Світової організації торгівлі, Світового банку, Конференції ООН з торгівлі та розвитку, Організації економічного співробітництва та розвитку, статистичної організації Європейської комісії, Державної служби статистики України, аналітичні дослідження Київської

школи економіки, наукові статті та тези конференцій вітчизняних, інтернет-ресурси тощо.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра були опубліковані такі статті:

1. Павлюк М.В., Гусенко О.С. Міжнародний історичний досвід повоєнного відновлення економік країн світу. Збірник наукових праць кафедри міжнародних економічних відносин ОНЕУ «Світова економіка та міжнародні економічні відносини». Випуск 5. 2024 (у друці).
2. Павлюк М.В., Гусенко О.С. Роль міжнародних фінансових організацій у повоєнному відновленні економіки України. Минуле, сучасне, майбутнє: матеріали наукової студентської конференції ОНЕУ (м. Одеса, 17 квітня 2024 р.) (у друці)

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменування). Загальний обсяг роботи становить 108 сторінок. Основний зміст викладено на 95 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»** розглядаються теоретичні основи функціонування міжнародних та регіональних економічних організацій. Визначаються їх сутність, основні функції, а також аналізується міжнародний історичний досвід повоєнного відновлення економік.

У другому розділі **«АНАЛІЗ РОЛІ МІЖНАРОДНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕНІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ»** здійснено аналіз макроекономічних та фінансових показників України. Проаналізовано взаємовідносини України з міжнародними фінансовими організаціями в контексті повоєнного відновлення економіки України. Здійснено аналіз ролі регіональних економічних організацій у повоєнному відновленні економіки України.

У третьому розділі **«ПЕРСПЕКТИВИ АКТИВІЗАЦІЇ РОЛІ МІЖНАРОДНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ»** визначено

перспективи підвищення ефективності використання ресурсів міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному відновленні української економіки. Запропоновано концептуальні напрями участі міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному сталому розвитку економіки України.

ВИСНОВКИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра було надано визначення сутності поняття міжнародних та регіональних економічних організацій у забезпеченні економічної стабільності та зниженні бідності, акцентуючи на їх вкладі в розвиток людського капіталу та екології. Вказано на необхідність інновацій та глобальної співпраці для адаптації до економічних викликів та досягнення сталого розвитку.

Було узагальнено чинники впливу міжнародних і регіональних організацій на глобалізацію, інтеграцію та міждержавну співпрацю сприяють стабільності, економічному зростанню і зниженню бідності. Їхні зусилля у розвитку людського капіталу, охороні довкілля і економічному прогресі створюють умови для міжнародної торгівлі і інвестицій, підкреслюючи значення неперервної глобальної співпраці для сталого розвитку і вирішення майбутніх викликів.

Було систематизовано вплив міжнародних та регіональних економічних організацій на глобальну економіку, сприяючи зростанню, охороні довкілля, і розвитку людського потенціалу, а також відкривають шляхи для торгівлі та інвестицій. Історичні успіхи, як План Маршалла і японське диво, вказують на значення співпраці і інвестицій в людський капітал. Підкреслено, що активізація глобальної співпраці критично важлива для вирішення міжнародних викликів і стабільного розвитку.

Було надано характеристику важливості міжнародних та регіональних економічних організацій у формуванні умов для глобалізації, економічної інтеграції та взаємодії між країнами, сприяючи стабільності, зменшенню бідності та поліпшенню життя. Історія показує значущість співпраці та інвестицій для адаптації до змін глобального контексту, підкреслюючи необхідність спільних зусиль для вирішення викликів і забезпечення прогресу.

У другому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра було надано визначення сутності поняття економічного відновлення та розвитку України, зосередившись на визначальних чинниках, які впливають на цей процес. Було розглянуто аналіз

макроекономічних викликів, таких як державний борг та бідність. Визначено роль реформ та міжнародної підтримки в стабілізації економіки та подальшому зростанні.

Були узагальнені чинники, що впливають на економічне майбутнє України, яке залежить від ключових аспектів: макроекономічного стану, фінансової стабільності, та впровадження реформ.

Реальний та Номінальний ВВП України у 2022 році склали 3865780 млн. грн та 5191028 млн. грн. У порівнянні з минулим роком, ВВП становить 4363582 млн. грн. та 5459574 млн. грн. відповідно. З цього можна зазначити, що реальний ВВП протягом року зменшився на 11.4 %, а номінальний ВВП на 4.92%. Це може свідчити про економічні виклики, можливо пов'язані з війною, глобальними економічними умовами або іншими факторами.

Було проаналізовано інфляцію у 2022 та 2023 роках та визначено, що показники індексу інфляції на 2022 р. становить 126.6%, а на 2023 р. - 105.1%. Інфляція у 2023 році помітно знизилася порівняно з 2022 роком. Це може бути результатом економічної стабілізації, ефективної монетарної політики, зниження цін на ключові товари, або поліпшення постачання товарів. На ситуацію з безробіттям в Україні у 2023 році глибоко впливає війна, що призводить до значного переміщення робочої сили та зростання рівня безробіття.

Станом на кінець 2023 року, було визначено, що кількість зареєстрованих безробітних в Україні становить 96.1 тис.ос. У порівнянні з початком року, у січні, кількість осіб становила 166 тис.ос. , що майже на 69.9 тис.ос. більше.

Виклики, посилені військовими діями та глобальними економічними складнощами, вимагають від України адаптації та розвитку. Економічне відновлення потребує міжнародної підтримки та стратегічного планування, а роль регіональних економічних організацій визначається як критична для довгострокового прогресу та економічного розвитку.

Проаналізовано сектори експорту та імпорту України у 2023 році. Головними категорії товарного імпорту є машини, продукція хімпрому та паливо – загальна сума склала 63.5 млрд. дол., тоді як обсяги експорту досягли 36 млрд. дол. – продовольство, метали та машини.

Аналіз державного боргу України дозволяє не тільки оцінити поточний стан економіки та її здатність виконувати зобов'язання перед кредиторами, але й розробити стратегії для оптимізації боргової політики. Спостерігається чітка тенденція до зростання загального обсягу державного боргу з 37,474.5 млрд грн. у 2011 році до 100,797.1 млрд грн. на початок 2024 року.

Було систематизовано основні аспекти, що визначають шляхи економічного відновлення України були систематизовані з урахуванням викликів, викликаних

зовнішніми конфліктами та глобальними трендами, включно зі зростанням держборгу та дефіциту, що вказує на потребу структурних змін. Важливість стійкості фінансової системи, реформ, стабілізації економіки, та збільшення експорту разом із роллю регіональних організацій підкреслює необхідність інвестицій та розвитку інфраструктури для довготривалого прогресу.

Було надано характеристику основним факторам, що впливають на економічне відновлення України, зокрема, наслідкам військових дій та глобальним викликам, які виявили проблеми з держборгом та бюджетним дефіцитом.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра було надано аналіз перспектив активізації ролі міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному відновленні економіки України. Розглядалися можливості підвищення ефективності використання ресурсів з боку цих організацій. Проаналізовано різноманітні стратегії та інструменти, які можуть бути використані для оптимізації процесів відновлення та обговорюються концептуальні напрями участі міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному сталому розвитку економіки України.

Були узагальнені чинники, які допоможуть вплинути на економічне майбутнє України. Були детально розглянуті перспективи підвищення ефективності використання ресурсів цих організацій у відновленні української економіки та проаналізовано можливості впровадження нових стратегій, спрямованих на сталий розвиток країни та забезпечення її економічного зростання.

Було систематизовано аналіз перспектив активізації ролі міжнародних та регіональних економічних організацій у відновленні економіки України після періоду конфлікту. Розглянуті можливості підвищення ефективності використання ресурсів у відновленні української економіки. Виявлені ключові стратегії та підходи, які можуть сприяти оптимізації процесів відновлення та забезпеченню стійкого економічного зростання та виділені ключові аспекти та стратегії, спрямовані на поліпшення якості життя громадян.

Було надано характеристику потенційних перспектив підвищення ефективності використання ресурсів міжнародних та регіональних економічних організацій у відновленні української економіки. Також розглянуті концептуальні напрями участі цих організацій у сталому розвитку економіки України після періоду конфлікту.

АНОТАЦІЯ

Павлюк М.В. “Роль міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному відновленні економіки України”.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2024 р.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є взаємодія України з міжнародними та регіональними економічними організаціями у контексті повоєнного відновлення економіки країни.

У роботі розглядаються теоретичні основи функціонування міжнародних та регіональних економічних організацій. Визначаються їх сутність, основні функції, а також аналізується міжнародний історичний досвід повоєнного відновлення економік.

Здійснено аналіз макроекономічних та фінансових показників України. Проаналізовано взаємовідносини України з міжнародними фінансовими організаціями в контексті повоєнного відновлення економіки України. Здійснено аналіз ролі регіональних економічних організацій у повоєнному відновленні економіки України.

Визначено перспективи підвищення ефективності використання ресурсів міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному відновленні української економіки. Запропоновано концептуальні напрями участі міжнародних та регіональних економічних організацій у повоєнному сталому розвитку економіки України.

Ключові слова: міжнародні економічні організації, регіональні економічні організації, економіка України, повоєнне відновлення, російська агресія.

ANNOTATION

Pavliuk M.V. "The role of international and regional economic organizations in the post-war economic recovery of Ukraine".

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economic Relations". - Odesa National Economic University. - Odesa, 2024.

The bachelor's qualification work consists of three sections. The object of the study is Ukraine's interaction with international and regional economic organizations in the context of the post-war economic recovery.

The thesis examines the theoretical foundations of the functioning of international and regional economic organizations. Their essence and main functions are defined, and the international historical experience of post-war economic recovery is analyzed.

The macroeconomic and financial indicators of Ukraine are analyzed. The relations between Ukraine and international financial organizations in the context of the post-war economic recovery of Ukraine are analyzed. The role of regional economic organizations in the post-war economic recovery of Ukraine is analyzed.

Prospects for increasing the efficiency of using the resources of international and regional economic organizations in the post-war recovery of the Ukrainian economy are determined. The conceptual directions of participation of international and regional economic organizations in the post-war sustainable development of the Ukrainian economy are proposed.

Keywords: international economic organizations, regional economic organizations, Ukrainian economy, post-war recovery, Russian aggression.